

Til

Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

Oslo, 2022-11-02

Deres ref: 22/4239-

Høring – forslag til endringer i ordningen for innovasjons- og utviklingstilskudd til medier

Norsk Redaktørforening (NR) er en landsomfattende sammenslutning av redaktører i alle typer medier. Vi har for øyeblikket rundt 800 medlemmer. Ytringsfrihet, informasjonsfrihet og redaksjonell uavhengighet er blant våre viktigste arbeidsområder.

Vi viser til høringsbrev av 7. september, og høringsnotat av samme dag, samt epost fra Øyvind Christensen av 11. oktober hvor vi fikk utsatt høringsfrist til 2. november.

1. Generelt til forslaget

Norsk Redaktørforening støtter departementets forslag til utvidelse av ordningen, slik at også de fleste fagmedier skal kunne søke om støtte til innovasjon og utvikling.

Vi viser til departementets egen begrunnelse i høringsnotatet, hvor det i siste avsnitt under punkt 4.1.2. blant heter at:

«...fagmediene utgjør et viktig bidrag til mediemangfoldet og samfunnsdebatten, og at dette utgjør et viktig supplement til breddemedienes nyhetsdekning. Å åpne for at flere fagmedier kan motta innovasjons- og utviklingstilskudd, vil derfor kunne styrke oppnåelsen av formålet om å fremme mediemangfold og en opplyst offentlig samtale gjennom å stimulere til redaksjonell, innholdsrettet innovasjon.»

Det kan vi slutte oss helt og fullt til. Fagmediene utgjør en vesentlig del av det vi kan kalle det journalistiske økosystemet. De bidrar med innsiktsfulle og faglig grundige saker om ulike temaer som det ofte er vanskelig for de allmenne nyhetsmediene å være ledende på. Fagmedienes saker blir

imidlertid ofte plukket opp av andre og ender også i mange tilfeller som nasjonale saker og/eller debatter.

I likhet med Fagpressens selv, i deres høringsuttalelse, vil også vi vise til Medietilsynets rapport «Mediemangfoldsregnskapet» for 2022, hvor det heter:

«Fagpublikasjonene favner tematisk bredt og har ofte en mer dyptgående dekning av nyhets- og aktualitetsstoff innenfor sitt fagfelt enn breddemediene. Breddemediene og nisjemediene kan derfor sies å utfylle hverandre, og begge typer medier spiller en rolle for den demokratiske infrastrukturen og bidrar til den opplyste offentlige samtalen.»

Begrunnelsen og argumentasjonen for å kunne si at også fagmediene naturlig hører hjemme i en støtteordning for redaksjonell innovasjon må dermed kunne sies å være solid.

Etter Norsk Redaktørforenings mening er det imidlertid helt nødvendig at denne vesentlige endringen i støtteordningen også medfører at bevilgningen på denne posten på statsbudsjettet øker vesentlig. I forslaget til statsbudsjett for 2023 er posten «Innovasjon og utvikling» under post 71 på kapittel 335 økt med 620.000 kroner, sammenlignet med saldert budsjett for 2022 på 20,9 millioner kroner. Det er en prosentvis økning på 2,9 prosent, altså ikke nok til å kompensere for prisstigningen.

Det sier seg selv at når mange nye redaksjoner blir omfattet av ordningen, så vil kampen om de relativt sett få kronene bli hardere. Den forholdsmessige andelen av mediehus som vil motta støtte vil synke. Det fremstår som svært defensivt, i en tid da særlig små og mellomstore norske redaksjoner mer enn noen gang har behov for aktiv produkt- og teknologiutvikling for å henge med i konkurranse mot blant annet de internasjonale tech-gigantene.

2. Avgrensning

I likhet med Fagpressen er vi kritiske til den avgrensningen som departementet foreslår. I høringsnotatet foreslår det at «Tilskuddet gis heller ikke til medium som hovedsakelig er rettet mot medlemmer eller ansatte i bestemte organisasjoner, foreninger eller selskap». Det er, så langt vi kan se, verken i tråd med avgrensningen i merverdiavgiftsforskriften eller – langt viktigere – med avgrensningen i lov om redaksjonell uavhengighet og ansvar i redaktørstyrte, journalistiske medier (medieansvarsloven).

I merverdiavgiftsforskriften heter det i § 6-1-1:

Med aviser menes redaktørstyrte publikasjoner som ukentlig eller oftere, har

- a. bred journalistisk produksjon og publisering av i hovedsak nyheter og aktualitetsstoff rettet mot allmennheten fra ulike samfunnsområder eller*
- b. dyptgående journalistisk produksjon og publisering av i hovedsak nyheter og aktualitetsstoff rettet mot allmennheten fra et avgrenset samfunnsområde*

Det er altså ikke ekskluderende verken å være eid av eller ha sitt hovednedslagsfelt blant medlemmene i en organisasjon, bransjeforening eller lignende.

Det samme resultatet får man ved å gå til medieansvarsloven, hvor det i § 2 om virkeområde heter:

«Loven gjelder for medier som driver regelmessig journalistisk produksjon og publisering av nyheter, aktualitetsstoff, samfunnsdebatt eller annet innhold av allmenn interesse.

Loven gjelder ikke for medier som har markedsføring som hovedformål.»

Heller ikke her utelukkes medier som «hovedsakelig» er rettet mot bestemte grupper. I forarbeidene (Prp 31 L 2019-2020, spesialmerknaden til § 2) heter det:

«Medier rettet mot medlemmer av en bestemt organisasjon eller forening er omfattet så lenge de har et nedslagsfelt utover medlemsmassen og en ambisjon om å være premissleverandør og deltaker i samfunnsdebatten på sitt felt. Fagpressen vil derfor som utgangspunkt være omfattet av loven. På den annen side vil foreningsmedier rettet mot en mer eller mindre lukket sfære ikke være omfattet av loven.»

Man må altså ha et visst nedslagsfelt utenfor medlemmene og ikke bare operere innenfor en lukket krets. Dette er en helt annen tilnærming enn den departementet legger opp til i forståelsen av virkeområdet for innovasjonsstøtte.

Vi mener finner grunn til å påpeke det uheldige at ulike departementer og ulike støtteordninger opererer med ulike definisjoner og forståelser av hva som omfattes av de redaktørstyrte nyhets- og aktualitetsmediene. Det skaper uklarhet og uforutsigbarhet og dertil fort også urimelighet.

3. Egenandelskravet

Vi støtter den tenkningen som ligger til grunn for forslaget om å redusere egenandelskravet for visse deler av nyhetsmediene. Vi tar ikke nøyaktig stilling til hvilke grenser og kriterier som skal gjelde, men vil påpeke at kriteriene og avgrensningene bør være objektive, mest mulig presise, forutsigbare og behandle medier som er i omtrent samme situasjon så likt som mulig.

for Norsk Redaktørforening

Reidun Kjelling Nybø
generalsekretær

Arne Jensen
seniorrådgiver